

13a. Přepřahací stanice Holkov

Okres:	Český Krumlov
Obec:	Velešín
Katastrální území:	Prostřední Svince - Holkov
Číslo popisné:	8
Rejstříkové číslo památky:	11759/3-1471
Číslo parcelní:	st. 34
GPS:	48°50'49.06" S 14°27'18.77" V

Popis objektu:

Objekt, štítově orientovaný k silnici Římov - Český Krumlov je rozdělen na tři souběžné, k sobě přiléhající obdélné přízemní trakty s trojúhelníkovými štíty a novými sedlovými střechami krytými dvojité bobrovkami. Střední trakt je po obou stranách prolomen bránou vjezdu. Shodně ve všech třech štítech jsou dvě okna. V jižním průčelí pravého traktu jsou dva vstupy a velké okno při levém nároží. V ostatních traktech jsou zřízena jen dva malá okénka.

Střední trakt byl zřícen, prakticky je celý vystavěn znovu. Na střeše poblíže jižního štítu byla dle zachované dokumentace vyzdvížena zvonice s bání. Omítky krajních traktů jsou hladké, ve velmi špatném stavu, pod odpadávající omítkou jsou viditelné přecházející omítkové vrstvy a nátěry, včetně jednotlivých fází doplňování architektonických prvků. V interiéru se dochovaly některé původní trámové stropy a klenby, v západním traktu byly pruské placky s pasy a zaklenutím na střední kamenné sloupy a zděné pilíře nově vyklenuty, položeny byly i některé nové dřevěné stropy, ve východním traktu byly zřízeny rovněž nové stropy hurdiskové. Kamenné sloupy mají čtverhranné dřívky postaveny na kamenné patky a ukončeny jsou hlavicemi. Zachovaly se některé kamenné portály. Sklepy pod východním traktem mají klenby segmentové, valené i stlačené.

Historie objektu:

Přepřahací stanice v Holkově se nachází v těsné blízkosti křižovatky mezinárodní silnice E 55 a silnice Strážkovice – Římov – Český Krumlov. Ve směru od Českých Budějovic byl Holkov první přepřahací stanicí. Holkovská stanice se od ostatních přepřahacích stanic výrazně odlišovala. Zatímco v jiných stanicích byly stavěny nové nádražní budovy, v Holkově tomu bylo jinak. Ze zatím nezjištěných důvodů, možná mohlo jít o neshody s místním obyvatelstvem nebo o snahu ušetřit peníze, zde c. k. první privilegovaná železniční společnost využila již existujícího objektu. Šlo o původní starý zájezdní hostinec, postavený u dálkové silnice České Budějovice – Linec.

Hostinec nazývaný „Veselka“ byl zřejmě vystavěn někdy v průběhu 17. století. V průběhu století devatenáctého došlo k jeho rozsáhlé přestavbě. Můžeme se jen domýšlet, že se tak stalo v souvislosti s výstavbou koněspřežní železnice. Hostinec totiž nikdy nebyl majetkem železniční společnosti. Ta zde měla pronajatu pouze kancelář v západním traktu, do které se vstupovalo bočním schodištěm. Cestmistr i a zpočátku i drážní strážník bydleli přímo v hostinci. Hostinec měl vlastní stáje, které podle dochovaných zpráv zpočátku sloužily pro ustájení koní zajišťujících přepravu po železnici. Stáje však byly kapacitně nedostačující a navíc sloužily především formanům. Proto byly

naproti přes silnici vystavěny stáje nové o kapacitě asi 40 koní. Nevíme, jestli byla u stájí postavena kovárna nebo jiné dílny. V blízkosti stanice se nalézala jedna z výhyben, které umožňovaly relativně plynulý provoz oběma směry.

Holkovská přepřahací stanice byla pravděpodobně první stanicí, která byla zprovozněna. S jistotou můžeme tvrdit, že v okolí Holkova byla železnice stavěna již v roce 1826. Zkušební provoz v úseku České Budějovice – Edelsbrucká rokle (Rakousko) byl zahájen ve dnech 7. a 8. září 1827 s přestávkou právě v Holkově.

Současný stav:

Objekt byl dlouhá léta silně zdevastován. V posledních několika letech je postupně rekonstruován. Došlo k statickému zajištění objektu, rekonstrukci stodoly, stájí a celého středního traktu. Všechny tři trakty jsou nově zastřešeny. V roce 2022 nově zbudovány střešní vikýře na východním traktu směrem k mezinárodní silnici E 55. Východní trakt je zčásti opatřen novými omítkami.

Využití:

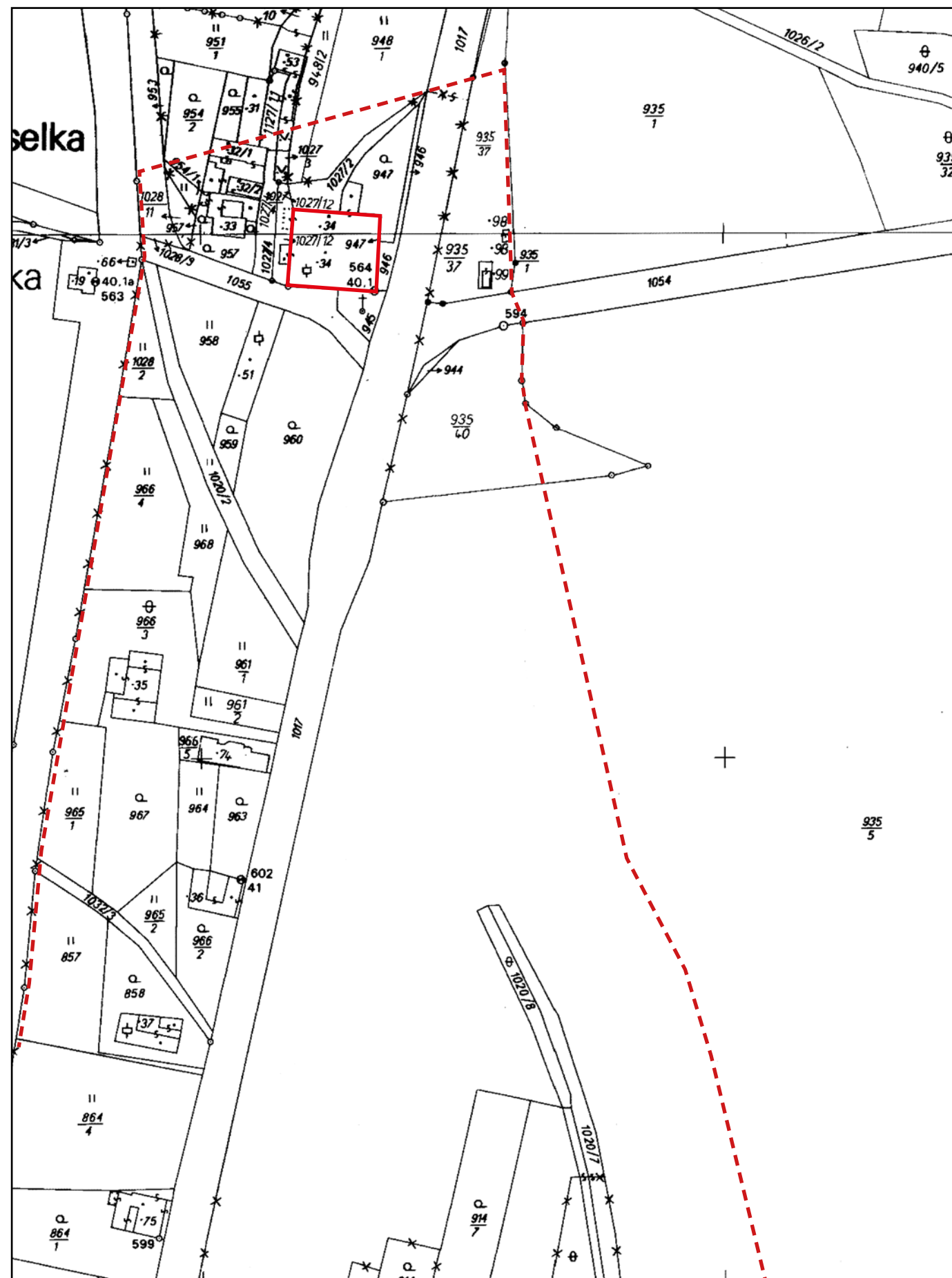
Zatím nevyužíván. Výhledově zde bude zřízeno kromě stylové restaurace „živé“ muzeum formanské dopravy.

Vlastník:

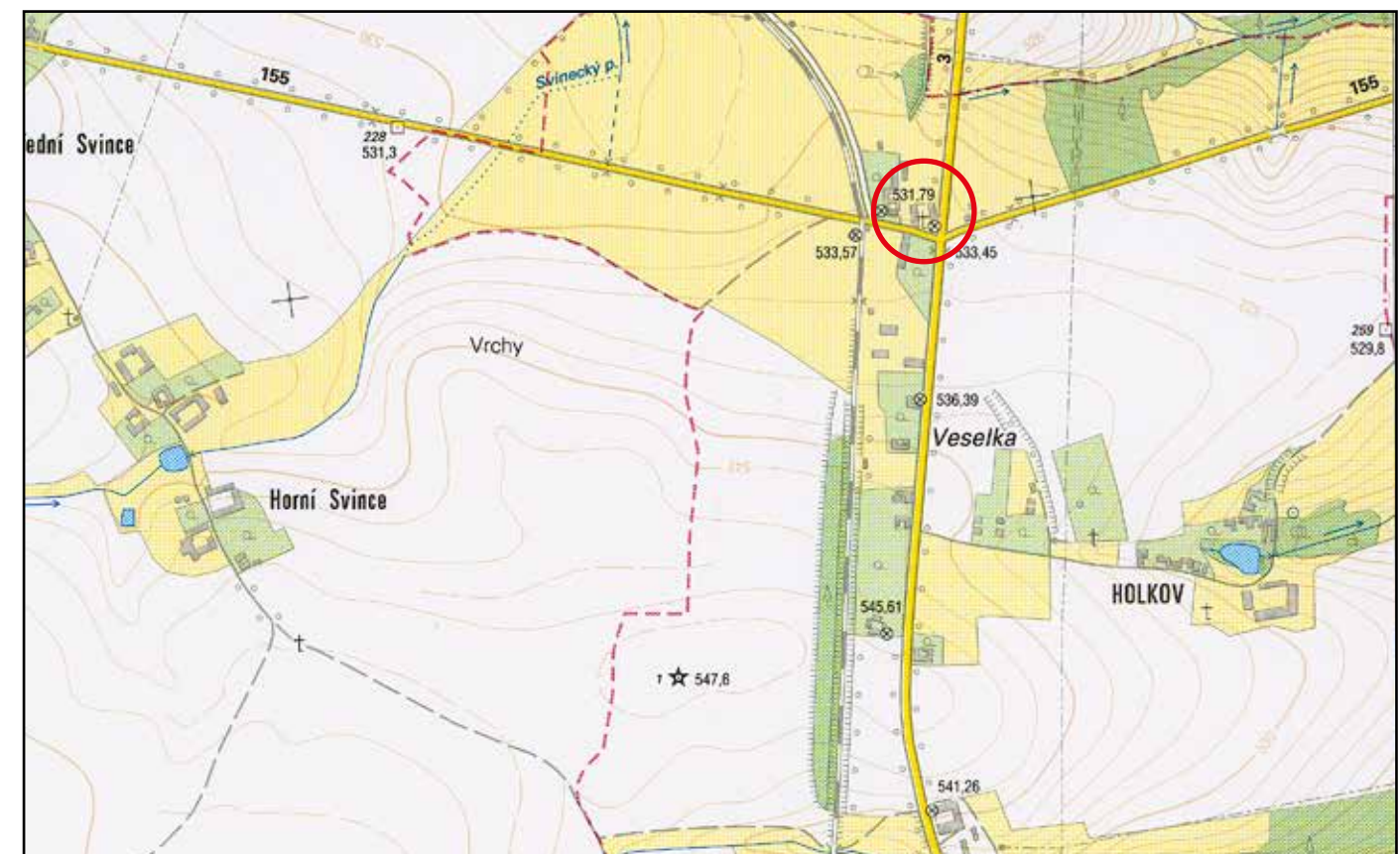
Ing. Václava Benešová, Čechova 731/58, 370 01 České Budějovice

Ochranné pásmo:

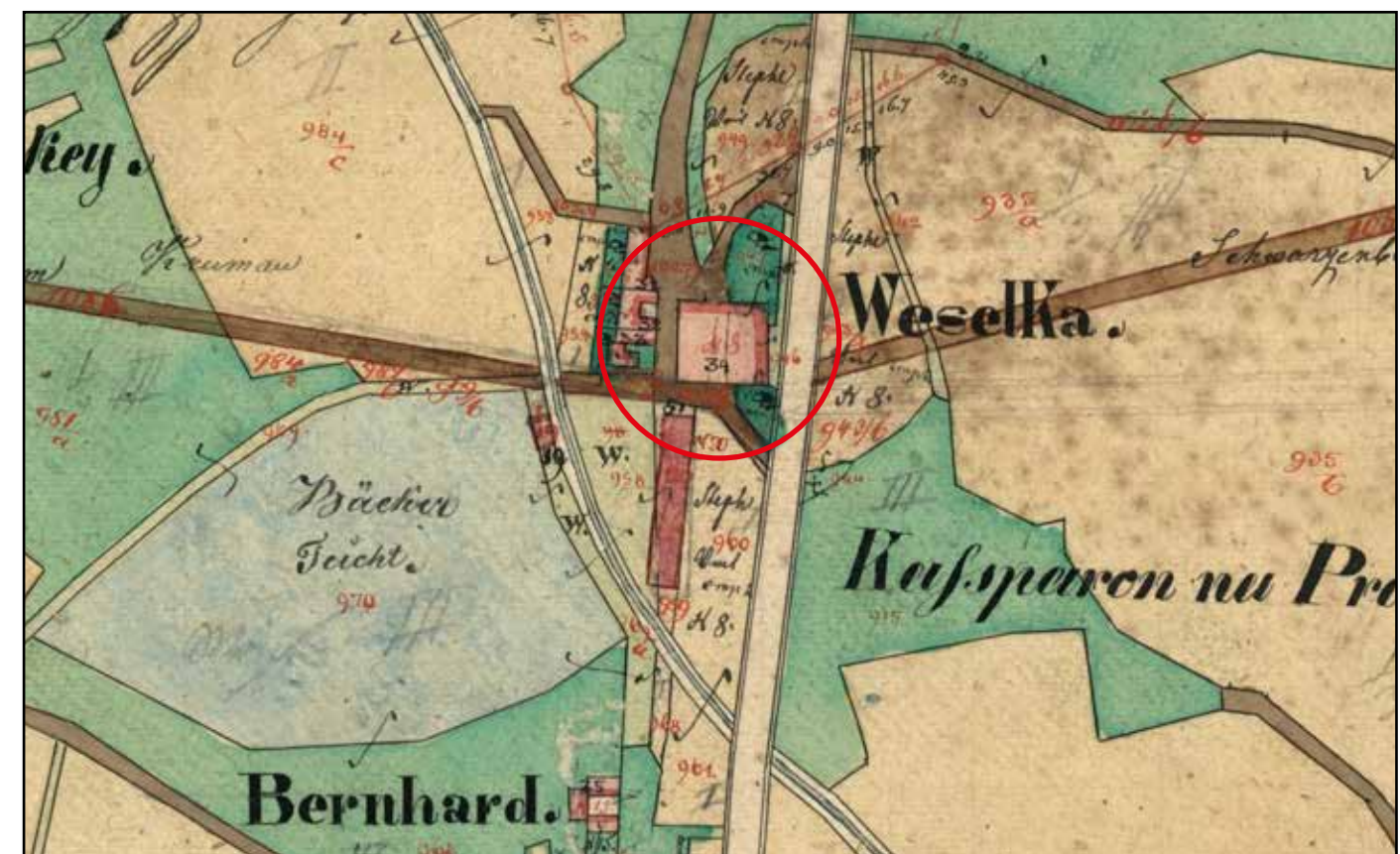
Ochranné pásmo začíná na km 98,2 stávající trati a rozkládá se od současné železnice směrem východním, kde je stanovena hranice 50 m od tělesa koněspřežní železnice.

Katastrální mapa, 2007, M 1 : 2 000.

Základní mapa ČR, 2006, M 1 : 10 000.

Přepřahací stanice v Holkově na indikační skice stabilního katastru, 1827–1868.

Stanice Holkov, pohled od jihu, 2022.

Stanice Holkov, pohled od jihozápadu, 2022.

Stanice Holkov, pohled od jihovýchodu, 2022.

Stanice Holkov, pohled od jihozápadu, 2022.

Stanice Holkov, pohled od jihu, 2007.

Stanice Holkov, pohled od jihozápadu, 2007.

Nově zaklenuté stáje v západním traktu, 2007.

Nově zaklenuté stáje v západním traktu, 2007.

Průhled zrekonstruovaným středním traktem od severu, 2007.

Zrekonstruovaný střední trakt, pohled na vstup do stodoly v západním křídle.

Hurdiskový strop v hospodářských prostorách středního traktu.

Konstrukce krovu ve střední části.

Pohled do zvonice.

Detail zvonice, 2007.

Stanice Holkov, 1922.

Stanice Holkov, 1933.